

Sopimus kerryttämättömiin itsenäistymisvaroihin liittyvien kustannusten korvaamisesta ja menettelytavoista

1. Sopimusosapuolet ja yhteystiedot

Tämän sopimuksen (jäljempänä "Sopimus") sopijapuolina ovat:

1) Varsinais-Suomen hyvinvointialue (jäljempänä myös Varha)
Y-tunnus: 3221065-1
PL 52
20521 TURKU

Sopimuksen yhteyshenkilö sopimusasioissa
Mikko Pakarinen
mikko.pakarinen@varha.fi
puh. xxxx

Sopimuksen yhteyshenkilö sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa (jäljempänä myös täytäntöönpanoyhteyshenkilö)
Tytti Mäkinen
tytti.makinen@varha.fi
puh. xxxx

2) Kunta/Kaupunki (jäljempänä myös Kunta)
Y-tunnus xxxxxx
Postiosoite xxxxxx

Sopimuksen yhteyshenkilö sopimusasioissa
xxxxxx
xxxxxx@xxxxx
puh. xxxx

Sopimuksen yhteyshenkilö sopimuksen täytäntöönpanoon liittyvissä asioissa (jäljempänä myös täytäntöönpanoyhteyshenkilö)
xxxxxxx
xxxxxx@xxxxxxx
puh. xxxx

Jäljempänä sopijapuolesta käytetään erikseen nimitystä Sopijapuoli ja sopijapuolista yhdessä yhteisnimitystä Sopijapuolet.

Yhteyshenkilöiden tehtävänä on seurata ja valvoa sopimuksen toteutumista ja tiedottaa sopimuksen toteutumiseen liittyvistä asioista oman organisaationsa sisällä ja toiselle Sopijapuolelle. Yhteyshenkilöillä ei ole oikeutta muuttaa sopimusta. Sopijapuolen on viivytyksettä ilmoitettava kirjallisesti yhteyshenkilön vaihtumisesta toisen Sopijapuolen yhteyshenkilölle.

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tällä Sopimuksella Kunta ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue sopivat kerryttämättömiin itsenäistymisvaroihin liittyvien kustannusten korvaamisesta ja menettelytavoista.

Kunnan xxxx osalta tämä sopimus perustuu xxxxx tekemään päätökseen xx.xx.xxxx.

Lastensuojelulain (417/2007) 77 §:ssä säädetään itsenäistymisvaroista. Lainkohdan 1 momentin mukaan ”Kun lapsi tai nuori on sijoitettu kodin ulkopuolelle sijoitusta avohuollon tukitoimena, 40 §:ssä tarkoitettua sijaishuoltoa tai jälkihuoltoa koskevien säännösten mukaisesti, hänen itsenäistymistään varten on kalenterikuukausittain varattava määrä, joka vastaa vähintään 40 prosenttia hänen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 14 §:ssä tarkoitetuista tuloistaan, korvauksistaan tai saamisistaan. Määrää laskettaessa ei lapsilisää kuitenkaan oteta huomioon.”

Itsenäistymisvaroja kerrytetään pääsääntöisesti sijaishuollon aikana ja niitä käytetään jälkihuollon aikana itsenäistymistä tukeviin tarkoituksiin. Itsenäistymisvarat on tarkoitettu tukemaan jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren itsenäistymistä. Lastensuojelulain 77 §:n 3 momentin mukaan ”Hyvinvointialueella on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta. Lähtökohtaisesti itsenäistymisvarat on annettava lapselle tai itsenäistymässä olevalle nuorelle jälkihuollon päättyessä taikka lapsen tai nuoren itsenäistymisen tukemiseen tai turvaamiseen liittyvästä erityisestä syystä viimeistään hänen täyttäessään 23 vuotta.”

Sosiaali- ja terveystalvelujen ja pelastustalvelujen järjestämisvastuun siirto kunnilta hyvinvointialueelle toteutettiin 1.1.2023 ja vuoden 2023 alusta alkaen vastuu lastensuojelun järjestämisestä siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Tämä koskee myös vastuuta itsenäistymisvarojen kerryttämiseen liittyen.

Varhan ja kuntajohtajien välisessä kokouksessa on 6.11.2025 sovittu menettelytavoista ja kustannusten korvaamisesta Kunnan ja Varhan välillä.

3. Sopijapuolten vastuut ja velvollisuudet

Kunta vastaa järjestämisvastuun siirtoa edeltävältä ajalta syntyneistä itsenäistymisvarojen kerryttämisestä ja Kunta korvaa kerryttämättömät itsenäistymisvarat suoraan asiakkaalle tilanteissa, joissa huostaanoton jälkihuoltokin on päättynyt ennen järjestämisvastuun siirtymistä Varhalle.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta (ns. voimaannpanolaki) 25.3 §: Jos kunta on toiminut ennen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtoa joko voimassa olevan lainsäädännön tai kuntaa sitovan sopimuksen vastaisesti, kunta vastaa tästä aiheutuvista seuraamuksista.

Varhan ja kuntajohtajien välisessä kokouksessa sovittiin, että selvitetään kaikkien jälkihuollossa ja huostaanotettuna 1.1.2023 olleiden lasten ja nuorten itsenäistymisvarojen kerryttämisen tilanne ja korjataan mahdollisesti kerryttämättä jääneet itsenäistymisvarat ilman erillisiä vaatimuksia asiakkailta.

Tilanteissa, joissa sijaishuollon tai jälkihuollon asiakkuus on ollut voimassa järjestämisvastuun siirtyessä Varhalle, Varha selvittää kertymättömien itsenäistymisvarojen määrän, josta kummatkin Sopijapuolet vastaavat järjestämisvastuunsa alaiselta ajalta. Varhan täytäntöönpanoyhteyshenkilö ilmoittaa Kunnalle sen euromäärän, josta Kunta vastaa. Kunnan täytäntöönpanoyhteyshenkilö ilmoittaa viimeistään 30 päivän kuluessa

euromäärän hyväksymisestä Varhan täytäntöönpanoyhteyshenkilölle. Tämän jälkeen Varha tekee asiassa päätöksen itsenäistymisvaroista tai vahingonkorvauksesta. Varha suorittaa maksun henkilölle, jonka itsenäistymisvaroja asia koskee ja samassa yhteydessä laskuttaa Kuntaa hyväksytyn euromäärän mukaisesti (maksuehto 30 päivää).

Varha tekee päätöksen itsenäistymisvaroista, mikäli asiakkaan sijais- tai jälkihuolto on päätöksentekohetkellä voimassa ja vahingonkorvauspäätöksen, mikäli henkilön sijais- tai jälkihuollon asiakkuus on jo päättynyt.

Edellä olevan perusteella vastuunjako Varhan ja Kunnan välillä on siten seuraava:

1. Asian selvittäminen tulee vireille
2. Varha selvittää kertymättömien itsenäistymisvarojen määrän
3. Varha erottelee, kummalle taholle vastuu kohdentuu, kunnalle vai Varhalle (onko kerryttämättä jättäminen tapahtunut ennen vai jälkeen 1.1.2023)
4. Varha selvittää mahdolliset myönnetyt harkinnanvaraiset itsenäistymisvarat, jotka vähennetään korvattavasta määrästä
5. Varhan täytäntöönpanoyhteyshenkilö ilmoittaa Kunnan täytäntöönpanoyhteyshenkilö sen euromäärän, josta Kunta vastaa
6. Kunta voi tarvittaessa varmentaa euromäärän perusteen asiaa koskevista asiakirjoista erillisen tietopyynnön perusteella
7. Kunnan täytäntöönpanoyhteyshenkilö tekee Varhan täytäntöönpanoyhteyshenkilölle 30 päivän kuluessa tietojen vastaanottamisesta ilmoituksen Kunnan vastuulle tulevan euromäärän hyväksymisestä
8. Varha informoi henkilöä, jonka itsenäistymisvaroja asia koskee, viimeistään tässä vaiheessa
9. Varha tekee päätöksen itsenäistymisvaroista/vahingonkorvauksesta
10. Varha suorittaa euromäärän lastensuojelun asiakkuudessa olevien osalta asiakkaan itsenäistymisvaratilille tai mikäli asiakkuus on jo päättynyt, määrä suoritetaan kyseessä olevan henkilön muulle tilille hänen ilmoittamien maksuyhteystietojen mukaisesti
11. Varha lähettää Kuntaan laskun Kunnan hyväksymän euromäärän mukaisesti
12. Varhan on noudatettava Kunnan laskutusohjeita:

Kunnan laskutusohjeet/tiedot
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Varhan ja kuntajohtajien välisessä kokouksessa 6.11.25 sovittiin, että Varha palkkaa tässä sopimuksessa kuvattua tehtävää hoitamaan henkilön (1 htv), jonka palkkakulut työnantajan sivukuluineen jaetaan Varhan ja kuntien kesken siten, että Varha maksaa kustannuksista puolet ja kunnat omasta osuudestaan liitteenä olevan excel-taulukon mukaisesti (LIITE 1). Varha laskuttaa palkatusta työntekijästä aiheutuvat kulut kunnilta kerran vuodessa toteutuneen mukaisesti.

Sopijapuolet sitoutuvat suorittamaan tämän sopimuksen mukaiset velvoitteensa ilman aiheetonta viivytystä ja pyrkivät muutoinkin edistämään toiminnallaan mahdollisimman hyvää yhteistyötä Sopijapuolten välillä.

Sopijapuolen tulee ilmoittaa viipymättä kirjallisesti toiselle Sopijapuolelle asioista, joilla on sopimussuhteen tai sopimuksen täyttämisen kannalta

olennaista merkitystä.

4. Salassapito ja tietojen vaihtaminen Sopijapuolten kesken

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään salassa kaiken toisen Sopijapuolen asioita ja toimintaa koskevan salassa pidettävän tiedon. Sopijapuolet eivät saa levittää tai muutoin välittää salassa pidettävää tietoa ulkopuolisille. Tämä salassapitovelvollisuus on voimassa myös sopimussuhteen päättymisen jälkeen.

Sopijapuolet vastaavat siitä, että salassa pidettävä tai muuten luottamuksellinen tieto tulee jakaa siten, etteivät asiattomat pääse käsiksi salassa pidettävään tietoon. Tiedon jakamisessa ja siirtämisessä on käytettävä asianmukaisia tietoturvajärjestelyitä.

Tämän sopimuksen toteuttamiseen liittyen Sopijapuolet luovuttavat ja siirtävät vain sopimuksen käyttötarkoitukseen liittyviä välttämättömiä tietoja. Tarvittaessa Sopijapuolet voivat tehdä toisilleen erillisiä tietopyyntöjä välttämättömistä tiedoista, jotka ovat toisen Sopijapuolen hallussa. Tietopyyntöjen käsittelyyn ja Sopijapuolen asianosaisasemaan sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999).

5. Tietosuoja

Sopimuksen tarkoituksen toteuttaminen edellyttää salassa pidettävien sosiaalihuollon asiakastietojen käsittelyä ja tietojen luovuttamista Sopijapuolten kesken. Tietojen käsittely perustuu muun ohella lakiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaankäytöstä sekä lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä.

Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaankäytöstä (ns. voimaankäyttölaki) 25.3 §: Jos kunta on toiminut ennen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtoa joko voimassa olevan lainsäädännön tai kuntaa sitovan sopimuksen vastaisesti, kunta vastaa tästä aiheutuvista seuraamuksista.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 58.1 §: Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä vastaava toimivaltainen viranomainen on luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu rekisterinpitäjä sen järjestämisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille sekä sille kuntien ja kuntayhtymien hallinnasta siirtyneille sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastiedoille. Näistä asiakas- ja potilastiedoista ja niiden käsittelystä säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetussa laissa (703/2023), julkisuuslaissa ja tietosuojalaissa (1050/2018).

Kukin Sopijapuoli osaltaan noudattaa henkilötietojen käsittelyssä voimassa olevaa lainsäädäntöä mukaan lukien EU:n yleinen tietosuoja-asetus, tietosuojalaki, julkisuuslaki ja asiakastietolaki. Kukin Sopijapuoli vastaa omalta osaltaan rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

Sopijapuolet toimivat hallussaan olevien aineistojen suhteen itsenäisinä rekisterinpitäjinä.

Sopijapuolet eivät käsittele eivätkä muulla tavoin hyödynnä sopimuksen perusteella käsittelemäänsä henkilötietoja muutoin kuin sopimuksen toteuttamisen mukaisessa tarkoituksessa ja laajuudessa.

Sopijapuolet sitoutuvat käsittelemään salassa pidettäviä tai muuten luottamuksellisia tietoja vain sopimuksen toteuttamisen vaatimassa laajuudessa. Sopijapuolet antavat pääsyn näihin tietoihin vain sopimusvelvoitteiden toteuttamiseen osallistuville henkilöille.

Sopijapuolet vastaavat siitä, ettei tietojen, kohteiden tai toiminnan turvallisuus vaarannu Sopijapuolen henkilöstön huolimattomuuden, virheellisten työtapojen tai muun tämän sopimuksen vastaisen toiminnan johdosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuuteen liittyviä tietoja ei saa siirtää, käsitellä tai luovuttaa EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle. Edellä mainittuja henkilötietoja saa käsitellä vain sellaisessa teknisessä ympäristössä tai fyysisessä tilassa, jonka tietosuojan taso on riittävä. Asiakirjojen käsittely- ja säilytystilojen tulee olla valvottuja ja suojattuja riittävällä tasolla.

Sopijapuolet sitoutuvat hävittämään tietoturvallisella tavalla mahdolliset hallussaan olevat henkilötiedot ja asiakastiedot käsittelyperusteen päätyttyä. Alkuperäisasiakirjat tulee hävittää käyttötarpeen päätyttyä. Tarpeettomat asiakirjakopiot tulee hävittää käyttötarpeen päätyttyä. Luonnosasiakirjat tulee hävittää käyttötarpeen päätyttyä. Hävittäminen tulee suorittaa tietoturvallisella tavalla siten, etteivät salassa pidettävät ja henkilötietoja sisältävät tiedot joudu oikeudettomien haltuun.

6. Sopimuksen muuttaminen ja siirtäminen

Tätä sopimusta voidaan muuttaa kummankin Sopijapuolen hyväksynnällä edellyttäen, että kaikki muutokset ja lisäykset sovitaan kirjallisesti ja liitetään alkuperäiseen sopimukseen. Muut muutokset ovat mitättömiä. Muutokset tulevat voimaan, kun molemmat Sopijapuolet ovat ne asianmukaisesti hyväksyneet ja allekirjoittaneet Sopijapuolten toimivaltaisten edustajien toimesta.

Sopijapuolet eivät saa siirtää tätä sopimusta kolmannelle osapuolelle ilman toisen Sopijapuolen kirjallista suostumusta.

7. Vahingonkorvaus

Sopijapuoli vastaa toiselle Sopijapuolelle sopimusrikkomuksellaan aiheuttamastaan välittömästä vahingosta. Sopijapuoli vastaa myös kolmannelle osapuolelle aiheuttamastaan välittömästä vahingosta.

Sopijapuoli ei kuitenkaan ole vastuussa toiselle Sopijapuolelle sopimusrikkomuksellaan aiheuttamastaan välillisestä vahingosta, ellei vahinko ole aiheutettu tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella.

Edellä mainittuja vastuunrajoituksia ei kuitenkaan sovelleta, mikäli vahinko on aiheutettu (i) tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella tai (ii) rikkomalla salassapitovelvollisuutta.

8. Sovellettava laki ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Tähän sopimukseen ja sen tulkintaan sovelletaan Suomen lakia.

Jos Sopijapuoli katsoo, että toinen Sopijapuoli ei ole täyttänyt tämän sopimuksen mukaisia velvoitteitaan, sen tulee viipymättä reklamoida toiselle Sopijapuolelle kirjallisesti ja esittää neuvotteluiden käynnistämistä.

Sopimuksen tulkintaa ja täyttämistä koskevat mahdolliset erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluin.

Ellei neuvotteluissa löydetä ratkaisua, julkisen hallintotehtävän hoitamiseen liittyvät asiat ratkaistaan hallintoriitana Turun hallinto-oikeudessa ja yksityisoikeudelliset riita-asiat Varsinais-Suomen käräjäoikeudessa.

9. Sopimuksen voimassaolo ja irtisanominen

Sopimus on voimassa toistaiseksi xx.xxx lukien. Sopimuksen voimaantulo edellyttää molempien Sopijapuolten allekirjoituksia.

Kummallakin Sopijapuolella on oikeus irtisanoa sopimus päättymään kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta seuraavan kuukauden alusta. Irtisanomisilmoitus tulee antaa toiselle sopijapuolelle tiedoksi kirjallisesti.

Jos Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tai kunnan hyväksymistä koskeva hallintopäätös muutoksenhaun johdosta kumoutuu, sopimus on mahdollista irtisanoa yksipuolisesti ilman irtisanomisaikaa, jolloin molemmat osapuolet sitoutuvat neuvottelemaan uudesta sopimuksesta.

10. Sopimuksen purkaminen

Sopijapuolet saavat purkaa sopimuksen kokonaan tai osittain, jos toinen Sopijapuoli on olennaisesti rikkonut tässä sopimuksessa sovittuja sopimusvelvoitteitaan tai on ilmeistä, että olennainen sopimusrikkomus tulee tapahtumaan.

Sopimuksen purkaminen on tehtävä kirjallisesti.

11. Päiväys ja allekirjoitukset

Tämä sopimus on tehty sähköisessä muodossa sähköistä allekirjoitusta käyttäen.

Turussa ____ / ____ 202__

Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Mikko Pakarinen
Tulosaluejohtaja/Sote-palvelut
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

xxxxx ____/____ 202_

Kunta

Kunnan allekirjoittaja

LIITE 1 Kuntien vastuulla olevien palkkakustannusten jakaminen